

HØGSKOLEN STORD/HAUGESUND

Brannetterforskning – et potensielt samspill mellom politi og forsikringselskap?

Hovedprosjekt utført ved
Høgskolen Stord/Haugesund – Studie for ingeniørfag
Sikkerhet, Brannteknikk

Av: Anne-Sofie Rikter-Svendsen

Kand.nr.

63

Haugesund

Våren 2005

HØGSKOLEN STORD/HAUGESUND

Høgskolen Stord/Haugesund
Avdeling Haugesund - ingeniørfag
Bjørnsonsgt. 45
5528 HAUGESUND
Tlf. nr. 52 70 26 00
Faks nr. 52 70 26 01

Oppgavens tittel		Rapportnummer
BRANNETTERFORSKNING – ET POTENSIELT SAMSPILL MELLOM POLITI OG FORSIKRINGSSLELSKAP?		(Fylles ikke ut)
Utført av		
Anne-Sofie Rikter-Svendsen		
Linje		Studieretning
Sikkerhet		Brannteknikk
Gradering	Innlevert dato	Veiledere
ÅPEN / KONFIDENSIELL	2.mai 2005	Morten A. Lossius Håvard Arntzen, Nye Kripos

Denne rapporten handler om dagens praksis innen brannetterforskning, men fokus på forsikringsselskaperes rolle i dette arbeidet.

Rapporten avdekker at samarbeid mellom politi og forsikringsselskap forekommer relativt ofte, og har svært uheldige følger for forsikringskundene, med svekket rettssikkerhet som det mest alvorlige resultatet.

Forord

Arbeidet med denne rapporten har foregått hovedsaklig i vårsemesteret 2005, men mye av planleggingen var i gang allerede høsten 2004.

Rapporten er ment for alle som finner temaet interessant, og særlig for de ulike aktørene som problemstillingen berører. Det trengs ikke forkunnskaper om verken brann, forsikring eller jus for å lese denne rapporten. Det som trengs av bakgrunnskunnskaper er å finne i hoveddel 2, ellers blir nødvendige tema forklart fortløpende ettersom de dukker opp i rapporten.

Takk til:

Intern veileder Morten A. Lossius og ekstern veileder Håvard Arntzen (Nye Kripos), for å ha dyttet meg i riktig retning under arbeidet med denne rapporten.

Kildene mine, for å ha hjulpet meg med nyttig og brukbar informasjon.

Mamma og pappa, for kloke ord og støtte når innleveringsfristen har kommet faretruende nær.

Randi M. Pedersen, for forsideillustrasjon, en magiker med Photoshop!

Marianne Dypå, for Office-support og hyppige kaffepauser.

Haugesund, 29.april 2005

Anne-Sofie Rikter-Svendsen

Innholdsfortegnelse

FORORD	4
SAMMENDRAG	7
INNLEDNING	8
Problemstilling	8
HOVEDKAPITTEL 1: METODEPRESENTASJON	9
Avgrensninger av oppgaven	9
Valg av metode og kilder	9
AKB-rapportene	9
Finansnæringens Hovedorganisasjon	9
Dommer	9
Politi	9
Forsikringsselskap	10
Andre	10
HOVEDKAPITTEL 2: BAKGRUNN	11
Riksadvokatens rundskriv fra 1973	11
Strafferett Vs sivilrett	11
Arbeidsfordeling.....	12
HOVEDKAPITTEL 3: RESULTATER	13
AKB-1 og AKB-2	13
Statistikk fra FNH	13
Gjennomgang av dommer	14
Spørreundersøkelse hos politidistrikt og lensmannskontor	15
Intervju med utredningsledere	15
Intervju med ressurspersoner	16
Advokaten	16
Brannsjefen.....	16
Den pensjonerte politiførstebetjenten.....	16
HOVEDKAPITTEL 4: DISKUSJON	17
Prinsipper	17
Kompetanse	17
Økonomi.....	17

HOVEDPROSJEKT VÅREN 2005
BRANNETTERFORSKNING –
ET POTENSIELT SAMSPILL MELLOM POLITI OG FORSIKRINGSSLELSKAP?

Etikk	18
Rettferdighet	18
Tillit	19
Utfordringer i fremtiden	19
Prioritering	19
Kunnskap og ressurser	19
KONKLUSJON	20
REFERANSELISTE	21
INNHOLDSFORTEGNELSE VEDLEGG	23

Figurliste:

Figur 1: Flytskjema for mulig utfall av erstatningssak etter brannskade	11
Figur 2: Antall avdekkede svikforsøk innen privatforsikring 2000-2003	13
Figur 3: Hvordan og av hvem ble sviket oppdaget (i prosent) 2000-2003	14
Figur 4: Resultat av spørreundersøkelse, tabellform	15

Sammendrag

Rapporten er kalt "Brannetterforskning – et potensielt samspill mellom politi og forsikringsselskap?" Tittelen er formulert som et spørsmål rapporten skal prøve å finne et svar på.

I dagens situasjon arbeider disse aktørene allerede tett sammen. Rapporten setter fokus på de problemene en slik praksis fører med seg, hvilket omfang dette samarbeidet har, og hvilke konsekvenser det får for forsikringskunder som blir utsatt for brann.

Forsikringsselskapene har naturlig nok økonomiske interesser i brannskadesaker som rammer en av deres kunder. Hovedproblemet oppstår når politiets etterforskning viser seg utilstrekkelig, og selskapets egne utredere tar stilling til brannårsak, arnested og ikke minst skyldspørsmål. Selskapene hevder at deres utredere er 100% objektive, men arbeidet med denne rapporten viser at dette ikke er tilfelle.

For å kartlegge omfanget av problemet er det benyttet statistikk fra Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH), og spørreskjema til politidistrikt og lensmannskontor. Rapportene fra Arbeidsgruppen for Kvalitetssikring av Brannetterforskning (AKB-1 og AKB-2) har vist seg svært nyttig som informasjonskilde. Utredningslederne i de fire største forsikringsselskapene som driver med privat skadeforsikring har blitt intervjuet. I tillegg har andre ressurspersoner på området kommet med sine erfaringer for å belyse temaet ytterligere.

Samtlige aktører har nevnt oppretting av egne brannavsnitt innenfor hvert politidistrikt, eller tverrfaglige distriktvise etterforskningsgrupper som den beste løsningen. Dette krever en annen prioritering av politiets ressurser enn det som er tilfellet i dag.

Arbeidet med denne rapporten viser at det er relativt vanlig at politi og forsikringsselskap samarbeider om brannetterforskningen. Denne praksisen kommer av at politiet verken har tilstrekkelige ressurser eller kompetanse til å utføre sine arbeidsoppgaver innen teknisk brannetterforskning på en tilfredstillende måte.

Resultatet blir en sterk svekkelse av rettssikkerheten for forsikringskundene som blir utsatt for brann.

Innledning

Hvert år blir det utbetalt ca 4 milliarder kr i erstatning for brannskader fra ulike forsikringsselskaper. Av disse 4 milliardene gjelder ca 1,6 milliarder privat forsikring. Ikke alt dette dreier seg om bedrageri, men i følge Finansnæringsens Hovedorganisasjons (FNH) Svikårsaksstatistikk fra 2003 [12], øker antallet avslørte svindelsaker jevnt. Uærlige kunder skaper problemer; dyrere forsikringspremier, og svekket tillit mellom selskap og forsikringstakere. Dette fører til en praksis for å avdekke forsøk på svik som ikke er ønskelig verken for kundene eller forsikringsbransjen selv, og som i verste fall fører til at uskyldige blir skadelidende.

Denne rapporten handler om brannetterforskning og påpeker den manglende kompetansen om brann hos politiet. Det blir beskrevet hvordan dette problemet ved brannetterforskningen i dag blir løst ved at forsikringsselskapenes egne utredere står for mesteparten av den faglige kunnskapen, og hvilke følger denne praksisen får for forsikringskundene.

Problemstilling

Er dagens praksis innen brannetterforskning uheldig?

Problemstillingen er sammensatt av flere spørsmål som må besvares:

- Hvilke problemer dukker opp som følge av at forsikringsselskapene etterforsker sine egne branner?
- Kan en utreder være 100% objektiv?
- Er det en fordel eller ulempe at utredere hovedsaklig er tidligere politifolk? Hvorfor?
- Er feilaktig etterforskning og beskyldninger om svik et stort problem?
- Er det forskjell på praksisen i by og i distrikt?
- Hva kan gjøres for å forbedre brannetterforskningen?
- Hva har dagens praksis å si for en forsikringskunde som blir utsatt for brann?
- Er et godt samarbeid mellom politi og forsikringsselskap i det hele tatt mulig?

En kunde hos et forsikringsselskap blir omtalt som *sikrede*. Dersom denne kunden blir utsatt for en brann kalles vedkommende *brannlidte*. Disse to begrepene blir brukt om hverandre i denne rapporten. Forsikringsselskapet blir også omtalt som kun *selskapet*. Svik er det samme som *forsikringssvindel* eller *forsikringsbedrageri*.

Det er valgt å benytte spørreskjema, statistikk, rapporter, dommer og intervjuer under innsamling av data om denne problemstillingen. Dette er gjort fordi problemet er svært nyansert, slik at både teori og empiri må benyttes.

Første hovedkapittel tar for seg rammene og begrensningene som må settes for rapporten, siden temaet er omfattende og i mange tilfeller basert på subjektive oppfatninger. Her begrunnes valg av metode og begrunnelse av kilder, samt spørsmålsformuleringer. Andre hovedkapittel beskriver bakgrunnen for problemstillingen. Tredje hovedkapittel forklarer når undersøkelsene ble gjennomført, resultatene av disse, og feilkilder som kan ha påvirket resultatene. Fjerde hovedkapittel er det sentrale kapittelet i denne rapporten. Her blir resultatene drøftet og målt opp mot utvalgte kriterier. Dette kapittelet avrundes med en oppsummering av de problemstillingene framtidens arbeid innen brannetterforskning står overfor. Konklusjonen samler trådene og setter problemstillingen i et helhetsperspektiv.

Neste kapittel handler om de avgrensningene som er med på å forme rapporten, og som er helt nødvendige med hensyn på tid, arbeidsmengde og omfang. Det vil også forklare valg av kilder, spørsmålsformulering og intervjumetoder. Alt dette er viktig å ha i bakhodet når man leser rapporten.

Hovedkapittel 1: Metodepresentasjon

Denne delen av rapporten handler om de rammene som ligger til grunn for det ferdige produktet.

Avgrensninger av oppgaven

- Rapporten omhandler de problemene som følger i kjølvannet av hvordan brannetterforskningen foregår i dag, med fokus på forsikringsselskapenes rolle i dette arbeidet.
- Det er mange som har kunnskap og erfaring om brannetterforskning. I denne rapporten har ikke alle blitt representert med sitt syn, grunnen til det er rett og slett at omfanget måtte begrenses av hensyn til tid og arbeidsmengde.
- Arbeid med hovedprosjektet er i studieplanen til Høyskolen Stord/Haugesund satt til 12 studiepoeng.

Valg av metode og kilder

Denne rapporten er en blanding av teori og empiri, med hovedvekt på sistnevnte. Det betyr at den er basert på relevante rapporter og artikler, samt kvantitative undersøkelser for å fange opp karaktertrekk ved dagens brannetterforskning. Det finnes ingen skriftlige publikasjoner som omfatter rapportens problemstilling, så utfordringen består i å sette sammen kunnskap fra ulike områder, og trekke konklusjoner ut fra det. De forskjellige fagområdene som er berørt er jus, forsikring og brann. Fremgangsmåten for å innhente informasjon har i stor grad bestått av kontakt med relevante aktører per telefon, e-post eller ordinær post. Nettsteder som lovdata.no, odin.no og Finansnæringens Hovedorganisasjons hjemmeside fnh.no har vist seg svært verdifulle for å finne bakgrunnsstoff om temaet.

AKB-rapportene

AKB står for "Arbeidsgruppen for Kvalitetssikring av Brannetterforskning". AKB-1 kom i 1999 og inneholdt forslag til retningslinjer for å kvalitetssikre brannetterforskningen med tanke på lokalisering av arnested og brannårsak. [1]

AKB-2 var ferdig i 2002. Denne delen er en utredning av forslaget om distriktvisse brannetterforskningsgrupper, bestående av representanter for politi, brannvesen og el-tilsyn. [2]

Finansnæringens Hovedorganisasjon

Tallmateriale og statistikk er hentet fra Finansnæringens Hovedorganisasjon sine hjemmesider [12]. Svikårsaksstatistikken er bare tilgjengelig for årene 2000-2003, et tidsrom på 4 år.

Dommer

Det er sett på 13 dommer avsagt i tidsrommet 27.februar 1985 til 9.mai 2003. Dette er dommer fra både lagmannsrett og høyesterett, dvs at de har alle blitt anket, enten av forsikringsselskapene eller den brannlidte [4a-m]. Å studere slike dommer gir et bilde av rettspraksis i erstatningssaker etter brann. Siden dommene fordeler seg over en periode på 18 år, er det naturlig at enkelte av disse skaper presedens som påvirker dommer avsagt på et senere tidspunkt. Denne utviklingen er interessant fordi den påvirker oppmerksomheten rundt brannrelatert forsikringssvindel i samfunnet.

Politi

Det er sendt ut spørreskjema til 6 politidistrikt og 6 lensmannskontor, en oversikt over disse finnes i vedlegg V1. Meningen med å dele denne undersøkelsen mellom politidistrikt og

lensmannskontor, er å avdekke eventuelle forskjeller mellom by og distrikt. Lensmannskontorene representerer altså distriktene, mens politidistriktene representerer mer tettbebygde områder og byer. Spørreskjemaet inneholder 5 spørsmål som skal besvares med avkryssing. Skjemaet og vedlagte brev finnes i vedlegg V2. Erfaringer fra tidligere år viser at jo mer arbeid et slikt skjema er for de som skal besvare det, jo større er sjansen for at det ikke blir besvart. De utvalgte lensmannskontorene og politidistriktene er jevnt geografisk fordelt for å få et mest mulig riktig bilde av situasjonen, men det kan ikke legges skjul på at uten å inkludere alle lensmannskontor og politidistrikt, vil ikke en slik undersøkelse gjøre annet enn å antyde tendenser og hovedtrekk i dagens situasjon. Kombinert med de andre kildene, vil likevel undersøkelsen bidra til et nyansert og presentabelt syn på saken.

Forsikringssselskap

Det er foretatt intervju både per telefon og e-post med utredningsledere fra fire ulike forsikringssselskap; Gjensidige NOR [6], If [10], Vesta [3] og Sparebank1 Forsikring [7]. Disse personene har svært god kunnskap om hvordan de ulike selskapene arbeider ved brannskader. En liste over spørsmålene som ble stilt finnes i vedlegg V4.

Andre

I tillegg er andre ressurspersoner på området intervjuet. Dette er en advokat [11], en brannmester [8] og en pensjonert politiførstebetjent [13], alle med mye kunnskap og erfaring om temaet brannetterforskning. De ble bedt om å bidra med sitt syn på problemstillingen, og det understrekes at svarene deres er subjektivt betinget.

Denne delen har forklart hvorfor rapporten er skrevet som den er, og hvorfor de ulike kildene er brukt. Neste hovedkapittel beskriver bakgrunnen for dagens brannetterforskning.

Hovedkapittel 2: Bakgrunn

Hovedkapittel 1 omhandlet begrunnelse av metode, kildevalg og spørsmålsformulering. Dette kapittelet er ment å danne en bakgrunn for problemstillingen. Riksadvokatens rundskriv fra 1973 slår fast hvordan brannetterforskningen skal foregå. Måten det blir gjort på i dag, både den tekniske etterforskningen og rettspraksis, er langt unna den brannetterforskningen riksadvokaten vil ha.

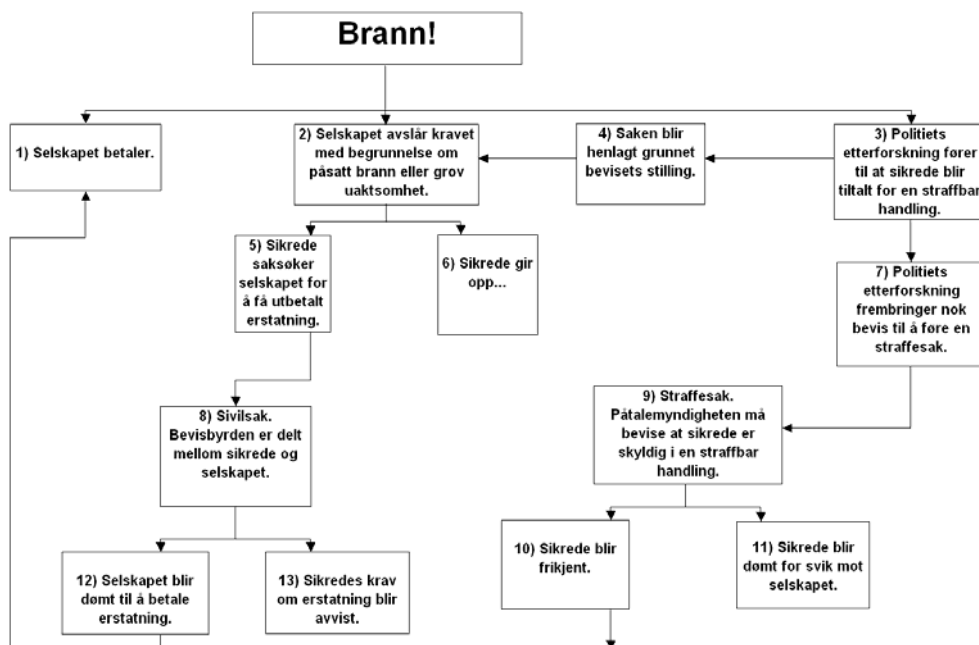
Riksadvokatens rundskriv fra 1973

I 1973 kom Riksadvokaten med et rundskriv som omhandlet brannetterforskning, og tiltak som ville forbedre denne.

Det er fastslått i norsk lov at alle branner skal etterforskes, selv om brannen tilsynelatende ikke virker mistenkelig (påtaleinstruksens §65). Politiets hovedoppgave er å undersøke om straffbare handlinger er begått i forbindelse med brannen, f.eks. forsikringssvindel (straffeloven §272). Rundskrivet fastslår at dersom det lokale politi ikke har ressurser til å etterforske brannen på tilfredstillende måte, bør det bes om bistand utenfra. Ekspertise kan hentes inn fra f.eks. det lokale el-tilsynet, brannvesenet eller Norges elektriske materiellkontroll (NEMKO). Forsikringsbransjen er ikke nevnt som en ressurs i etterforskningsarbeidet på åstedet. Det er tvert i mot advart mot å la selskapene få kunnskap i det som kommer frem under etterforskningen, fordi de er en part i saken. Det er imidlertid anbefalt at politiet sikrer seg opplysninger om brannlidtes forsikringsforhold da erfaringene viser at det kan være påfallende likhet mellom flere omstendigheter ved den brannen som er under etterforskning, og eldre brann saker sikrede har vært innblandet i. [9]

Strafferett Vs sivilrett

En brannskadesak kan ta ulike vendinger i rettssystemet, slik som vist i figur 1.

Figur 1: Flytskjema for mulig utfall av erstatningssak etter brannskade

Ved et brannskadetilfelle er det opp til forsikringsselskapet å avgjøre i hvilken grad sikrede har krav på erstatning. Denne listen forklarer flytskjemaet over, nummeret foran hvert punkt henviser til tekstboksen med samme nummer.

- 1) Foreligger det ikke noen omstendigheter utenom det vanlige, betaler selskapet ut den erstatningen sikrede har krav på.

- 2) Hvis selskapet mener at brannen er grunnet grov uaktsomhet eller forsettelig brann, eller at sikrede har forsøkt å lure til seg mer penger ved å føre opp flere eller dyrere ting på skadeoppgaven enn det som er reelt, kan kravet avkortet eller avslåes (forsikringsavtaleloven §4-9.).
- 3) Dersom politiet finner omstendigheter som tyder på at brannen er en følge av en straffbar handling, blir saken anmeldt.
- 7) Politiets videre etterforskning frembringer tilstrekkelige bevis for å føre en straffesak.
- 9) Dette blir da et strafferettslig spørsmål, og det er opp til påtalemyndigheten å bevise at sikrede har begått en straffbar handling. Kravet til bevisførsel i strafferetten er strengt, og det er derfor vanskelig å få sikrede dømt, fordi det ofte er svært vanskelig å skaffe tilstrekkelige bevis etter en brann.
- 10) Dersom sikrede blir frikjent i en straffesak, vil selskapet som regel utbetale erstatning.
- 11) Hvis sikrede blir dømt for svik, har selskapet en lovfestet rett (forsikringsavtaleloven §4-9.) til å nekte utbetaling.
 - 4) Ofte finnes det ikke bevis nok for en straffesak.
 - 2) I tilfeller der det ikke er bevis nok for en straffesak, vil selskapet nekte å betale ut noen erstatning på grunnlag av påstand om svik.
 - 5) Sikrede går da gjerne til sivilt søksmål mot selskapet for å få utbetalt erstatning.
 - 8) Dette er et sivilrettslig spørsmål, der bevisbyrden er delt mellom sikrede og forsikringsselskapet. Kravet til bevisførsel i en sivilsak er mindre strengt enn i strafferetten; *sannsynlighetsovervekt* mot *sannsynlig utover enhver rimelig tvil*. Det synes likevel at det er en rettspraksis som krever større sannsynlighet enn simpel overvekt i brannskadetilfeller. Ordlyden varierer, men *sterk* eller *klar* sannsynlighetsovervekt blir ofte brukt.
- 12) Utfallet her kan bli at selskapet blir dømt til å betale...
- 13) Eller at retten avviser kravet fra sikrede. Begge parter kan anke, og dersom det blir gjort kan saken bli værende i rettssystemet over lengre tid.
 - 6) Brannlidte har ofte en anstrengt økonomi, og vil ikke bestandig være i stand til å takle den økonomiske belastningen en rettsak fort kan bli.

Arbeidsfordeling

Arbeidsfordelingen for brannetterforskningen er enkel og grei; politiet har til oppgave å finne ut om det har skjedd en straffbar handling. De skal avdekke brannårsak og arnested. Forsikringsselskapene skal avdekke forsøk på svik. I et branntilfelle vil dette bety å undersøke branntomten for å se om skadelidte har ført opp tap som ikke er reelle, og eventuelt se dette i sammenheng med kundens tidligere forsikringsforhold.

Dette er i hovedsak det som er viktig å vite for å forstå hvorfor problemer kan oppstå når politiet ikke prioriterer brannetterforskning, og forsikringsselskapenes utredere overtar deres oppgaver. Neste kapittel presenterer de resultatene arbeidet med rapporten har avdekket.

Hovedkapittel 3: Resultater

Mens hovedkapittel 2 tok for seg bakgrunnen for problemstillingen, vil dette kapittelet være en presentasjon av resultatene. Selv om alle aktørene har samme målsetting, nemlig en rettførdig behandling av brannlidte, har de forskjellige oppfatning av dagens situasjon og ikke minst hverandre.

AKB-1 og AKB-2

AKB-1 handler om kvalitetssikring av brannetterforskningen med hensyn på brannårsak og arnested. Rapporten påpeker mangelen på kvalifiserte brannetterforskere, og problemene som oppstår når heller ikke politietaten har ressurser nok til å hjelpe:

”Ressursproblemer hos sentrale bistandsorganer som for eksempel Kripos, har imidlertid resultert i så mange avslag på bistandsanmodninger at bistand innhentes der den er tilgjengelig, f.eks. hos forsikringsselskapene. Dette er en uheldig utvikling med hensyn til den nøytralitet politiets undersøkelser bør baseres på.” [1, avsnitt 3.4]

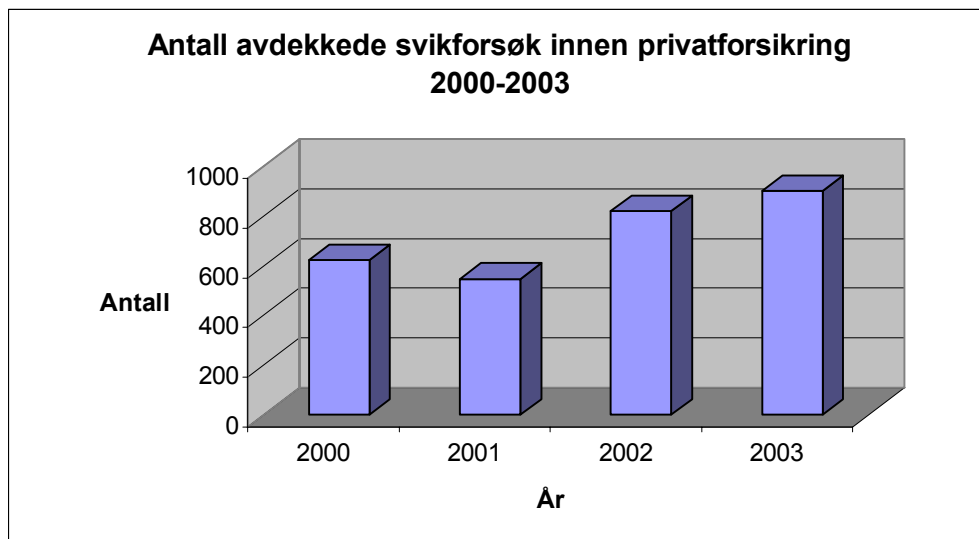
AKB-2 kommer med forslag til hvordan distriktsvise brannetterforskningsgrupper bør fungere. Disse er tenkt å løse bl.a. problemet med forsikringsselskapenes noe uheldige rolle i dagens brannetterforskning. Utrederens rolle som aktører i etterforskningen blir omtalt i avsnitt 3.5.2

”Øvrige”:

”Det er vanligvis forsikringsselskapenes utredere og i noen tilfeller enkeltstående, private etterforskere som utgjør denne gruppen. De vil neppe være aktuelle samarbeidspartnere i politiets brannetterforskning generelt, og overhodet ikke i forbindelse med distriktsvise etterforskningsgrupper. Tvert i mot ser vi for oss at opprettelse av distriktsvise grupper vil gjøre denne form for tilbudt bistand overflødig.” [2, avsnitt 3.5.2]

Statistikk fra FNH

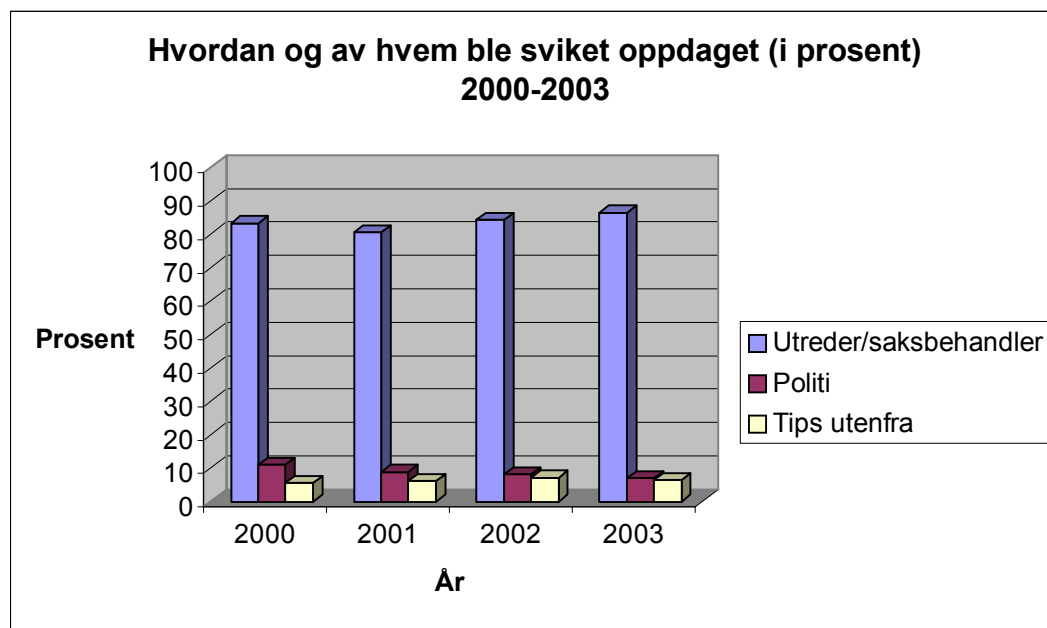
Statistikken viser at antall avdekkede svindelsaker innen privatforsikring stiger fra år til år. Figur 2 viser det totale antall slike saker i perioden 2000-2003.

Figur 2: Antall avdekkede svikforsøk innen privatforsikring 2000-2003

I prosentandel av det totale antall svindelsaker, utgjør brannskader tilsammen ca 10-12% for kategoriene innbo/løsøre og personbil/varebil. Denne prosentandelen holder seg relativt stabil, men øker naturlig nok i antall sammen med den totale utviklingen.

Statistikken viser også at prosentandelen for svindelsaker avdekket av politiet har sunket fra 11,1 i 2000 til 7,1% i 2003. Samtidig øker prosentandelen som blir oppdaget av selskapets egne utredere og saksbehandlere. Dette tyder på at politiet nedprioriterer brannsaker, og utrederne får en stadig større rolle i brannetterforskningen. Figur 3 viser denne utviklingen.

Figur 3: Hvordan og av hvem ble sviket oppdaget (i prosent) 2000-2003¹

Statistikk kan være vanskelig å tolke riktig. Dessuten er det ikke lett å se trender i tiden basert på en så kort tidsperiode som 4 år, da slike statistikker ofte har naturlige svingninger enkelte år. [12]

Gjennomgang av dommer

13 dommer er gjennomgått, alle avsagt i lagmanns- eller høyesterett i perioden februar 1985 til mai 2003 [4a-m]. Dette er bare et utvalg av dommer som handler om erstatningsoppgjør i forbindelse med brann, men som påpekt i teksten under blir den utførte brannetterforskningen kritisert i hele 5 av 13 dommer, noe som tilsvarer ca 40% av sakene. I flere tilfeller er det kommentert dårlig arbeid både fra politiet og forsikringsselskapenes side. Eksempel på dette er:

"Flertallet (av lagmannsretten) mener den innledende brannetterforskning skjedde på en uheldig og lite betryggende måte.."

"Det synes påfallende at politiet, uten at (sikrede) informeres, henvender seg til forsikringsselskapet med anmodning om etterforskningsbistand" [4a, side 6].

Denne saken endte med at forsikringsselskapet ble dømt til å betale sikrede erstatning og saksomkostninger.

Det finnes flere tilfeller der bevis har blitt rotet bort eller destruert, og hvor dette i ettertid har hatt mye å si for videre utvikling av saken [4a, 4c, 4e], eller politiet gjorde for dårlige tekniske undersøkelser [4k]. Ett annet eksempel på slett arbeid både fra politiet og selskapet side:

"Både politiets etterforskning og den senere etterforskning fra forsikringsselskapets side må anses å ha vært svært mangelfull. Det ble ikke foretatt tilstrekkelige registreringer av funn på brannstedet" [4j, side 10].

På tross av dette ble selskapet frifunnet for erstatningsansvar.

¹ Kategorien "tips utenfra" er tips fra publikum til selskapene som fører til at forsøk på svik blir oppdaget.

Spørreundersøkelse hos politidistrikt og lensmannskontor

Oppslutningen om undersøkelsen var 100%, noe som sannsynligvis skyldes at det vedlagt med skjemaene fulgte ferdig frankerte svarkonvolutter, samt at spørsmålene var formulert slik at de kunne besvares med et enkelt kryss.

Resultatene fra spørreundersøkelsen viser store forskjeller mellom de ulike politidistrikt og lensmannskontor, og er framstilt i tabellform i figur 4. Noen har aldri blitt tilbudt bistand fra forsikringsselskap, mens andre har fått tilbud flere ganger. Undersøkelsen viser ikke noen klar tendens verken for byer eller tettsteder, noe som er overraskende siden ressursene ofte er større i byene enn i distriktene. Det som overrasker mest i så tilfelle, er at Oslo Politidistrikt utmerker seg som den enheten som oftest benytter seg av forsikringsselskapenes bistand.

Politidistrikt	1) Har det noen gang blitt tilbudt bistand fra forsikringsselskap for å avdekke brannårsak/arnested i forbindelse med brannetterforskning?	2) Hvis "ja" på spørsmål 1, har dette skjedd en eller flere ganger?	3) Ble det takket ja til tilbudet?	4) Hvis "ja" på spørsmål 3, har dette skjedd en eller flere ganger?	5) Hvis "ja" på spørsmål 3, medførte resultatet av etterforskningen domstolsbehandling?
Oslø	JA	FLERE GANGER	JA	FLERE GANGER	JA
Rogaland	NEI				
Haugaland og Sunnhordaland	JA	FLERE GANGER	NEI		
Sunnmøre	JA	EN GANG	JA	EN GANG	NEI
Vestfinnmark	NEI				
Salten	NEI				

Lensmannskontor

Målselv	NEI				
Tana	JA	EN GANG	NEI		
Selbu og Tydal	JA	EN GANG	JA	EN GANG	JA
Råde	NEI				
Gaular	JA	FLERE GANGER	JA	EN GANG	NEI
Time	NEI				

Figur 4: Resultat av spørreundersøkelse, tabellform

På spørsmål om det noen gang har blitt tilbudt bistand fra forsikringsselskap ved en brannetterforskning, svarer 3 politidistrikt og 3 lensmannskontor positivt. For to av politidistriktene og ett lensmannskontor har dette skjedd mer en gang. Alt i alt kommer lensmannskontorene "bedre" ut av undersøkelsen enn politidistriktene, ved at de benytter seg mindre av bistand fra forsikringsselskapene. En grafisk sammenligning mellom lensmannskontor og politidistrikt finnes i vedlegg V3. Det var uheldig at spørreskjemaet ikke inneholdt spørsmål som avdekket hvor ofte politiet ba om bistand fra forsikringsselskapene, ettersom intervjuer med utredningslederne avslører at dette slett ikke er uvanlig. Påliteligheten til et slikt spørreskjema er svært avhengig av at det havner hos rette vedkommende. Hvis det ble utfyllt av noen som ikke hadde tilstrekkelig oversikt, men svarte etter beste evne, kan dette gi utslag på resultatet. Grunnet for spørreundersøkelsen (antallet enheter det ble sendt skjema til) kunne også vært større for å få et mer representativt resultat.

Intervju med utredningsledere

Utredningslederne for de fire ledende skadeforsikringsselskapene i landet har blitt intervjuet; tre per e-post, og en per telefon. Enkelte svar har vært mer utfyllende enn andre, men alle selskapene har mye felles på viktige punkter. I alle selskapene er det forholdsvis vanlig at utredningene søker å avdekke arnested og brannårsak når de undersøker en branntomt. Et annet fellestrekk er at politiet ber om bistand fra selskapene relativt ofte, noe som tyder på at politiet er klar over at de selv ikke har kompetanse nok. Ingen av selskapene er helt fornøyd med dagens praksis innen brannetterforskning, fordi politiet ikke i stor nok grad bruker ressurser på å avdekke forsikringssvindel. Dette antyder at forsikringsselskapene ønsker at politiet skal være hovedaktøren i brannetterforskningen. Det er samtidig bransjens oppfatning at deres utredere er 100% objektive og overhodet ikke påvirket av at de driver en form for sponset etterforskning. Alt i alt er forsikringsselskapene av den oppfatning at politiets

ressurser ikke er tilstrekkelige, og det er en god ordning at deres utredere gjør deler av politiets jobb.

Intervju med ressurspersoner

Felles for disse er at uttalelsene deres bygger på de erfaringer de har tilegnet seg gjennom mange års arbeid med saker relatert til brannetterforskning. Deres synspunkter er naturligvis subjektive, men setter søkelys på sider ved temaet som er svært relevante.

Advokaten

Advokat Thorsteinn J. Skansbo ved advokatfellesskapet Robertsen i Oslo uttrykker bekymring for dagens praksis. Han påpeker en rekke uheldige aspekter ved at utrederne er forhenværende polititjenestemenn, f.eks. tidlig mistenkeliggjøring ved at utrederne nærmest av gammel vane fokuserer på skyldspørsmål (se avsnittet *Etikk*). Et annet problem er at en branntomt forandrer seg med tiden, og i noen tilfeller går ikke utrederne inn på branntomten før måneder etter at brannen har funnet sted, uten at det blir tatt hensyn til at vær og vind kan ha hatt innvirkning på brannbildet i mellomtiden. Uvedkommende kan også ha fjernet eller forandret noe i brannruinene før utrederne setter i gang sine undersøkelser. Det blir også pekt på at de etiske retningslinjene for bransjen ikke blir tilstrekkelig fulgt. [11]

Brannsjefen

Brannsjef i Skien, Guttorm Liebe, mener politiet jevnt over har god nok kompetanse, men at arbeid som brannetterforskning ofte blir nedprioritert. Oppretting av distriktsvise etterforskningsgrupper bestående av representanter fra politiet, brannvesen og det lokale el-tilsyn er den beste løsningen på dagens situasjon, slik det er foreslått i AKB-2. Han påpeker også at forsikringsbransjens utredere ikke er nevnt i en slik organisering siden de er en part i saken, og derfor rent juridisk sett ikke kan regnes som habile i et eventuelt samarbeid. [8]

Den pensjonerte politiførstebetjenten

Tidligere brannetterforsker Øyvind Thorkildsen har 20 års erfaring med brannetterforskning ved Oslo Politikammer. Mens det fortsatt fantes et brannavsnitt i Oslo ble alle branner etterforsket, ca 1200 branner i året. Nå, etter at brannavsnittet er lagt ned etterforskes ca 300-400 branner på årsbasis. Thorkildsen mener muligheten for å la brannvesenet overta den tekniske delen av brannetterforskningen bør vurderes (se avsnittet *Kunnskap og ressurser*). En sak bør heller henlegges hvis politiet ikke har ressurser til å etterforske den, enn å la forsikringssekskapenes utredere konkludere med brannårsak. Ofte kommer utrederne med synsing om påsatt brann eller uaktsomhet i sine rapporter. Når politiet støtter seg på disse, er veien til en anklage uten å ha fastslått brannårsak, lett å velge for polititjenestemenn uten den nødvendige kompetansen. [13]

Dette kapittelet har presentert resultatene i grove trekk. For at disse skal gi noe mening, må de sees i sammenheng med hverandre og vurderes i forhold til de kriterier som bør ligge til grunn for problemstillingen denne rapporten omhandler.

Hovedkapittel 4: Diskusjon

Resultatene som ble presentert i hovedkapittel 3, settes i dette kapittelet opp mot utvalgte prinsipper; kompetanse, økonomi, etikk og rettferdighet. Dette for å se hvilke konsekvenser de forårsaker, og få en oversikt over hvor det er mest hensiktsmessig å gjøre forandringer i forhold dagens praksis.

Prinsipper

Er dagens praksis innen brannetterforskning uheldig? Flere faktorer spiller inn på dette spørsmålet.

Kompetanse

Brannetterforskning er bare en liten del av politiets arbeidsområde. Det er derfor langt mellom de tjenestemennene som har opparbeidet seg tilstrekkelig erfaring for å kunne tolke en branntomt riktig. Slik situasjonen er i dag blir ikke dette arbeidet prioritert. Tidligere var 5 timer i løpet av tre år viet til brannetterforskning på politihøgskolen. Dette har nå økt til 3 uker. Brann er et svært komplisert fenomen, og krever betydelig mer tid enn dette for å forstå nok til å kunne utføre en tilfredstillende tolkning av et brannskadebilde. Samtlige aktører som har vært kontaktet i arbeidet med denne rapporten har understreket viktigheten av ekspertise på området. I de distriktsvise etterforskningsgruppene som blir beskrevet i AKB-2, er det anbefalt at brannvesenets bidrag er en person fra forebyggende avdeling, *"fortrinnsvis branningeniører eller andre med spesiell kompetanse..."* [2, avsnitt 6.2.2]. Høgskolen Stord/Haugesund er den eneste lærestedet i landet som tilbyr en 3-årig bachelorgrad i brannteknikk. Tre år på skole for å lære om fenomenet brann, målt opp mot politiets 3 uker, gir en kraftig pekepinn om hvor den tekniske ekspertisen befinner seg.

Det er vanlig at forsikringsselskapenes utredere undersøker brannårsak og arnested. Dette er politiets oppgave, ikke selskapenes. Det er likevel forståelig at dette skjer, dersom politiets egne etterforskere ikke har tilstrekkelig kompetanse til å gjøre jobben sin. Utredningsleder i Vesta, Morten Andreassen påpeker: *"Mye av vår virksomhet skyldes at politiet ikke utfører sin etterforskning på en tilfredsstillende måte"* [3].

Det finnes som sagt ikke mange polititjenestemenn med tilstrekkelig kunnskaper om brann, og det er store forskjeller fra sted til sted. Dyktighet kommer fra erfaring, og når brannetterforskning blir nedprioritert, vil ingen få opparbeidet seg denne erfaringen. Forsikringsselskapenes utredere har ofte bedre kompetanse enn politiet når det gjelder forståelse for brann, men de er partiske, og derfor uegnet for oppgaver som å finne brannårsak eller avdekke arnested. Olav Paul Fjælberg, utredningsleder i Gjensidige NOR, forteller at det slett ikke er uvanlig at polititjenestemenn uten særlig kompetanse om brann blir med utredere på branntomten for å lære av dem [6]. Det er flott hvis erfaringer blir delt i branntekniske fagkretser, men det er en helt uakseptabel løsning hvis denne "opplæringen" skjer under arbeidet med en reell sak.

Selv om utrederne har fartstid fra politiet og gjerne lang erfaring, garanterer ikke dette at de har tilstrekkelige kunnskaper om fagfeltet brann, som er både komplisert og krevende å lære seg.

Økonomi

Forsikringsselskapene har økonomiske interesser i brannskadesaker som rammer deres kunder. De har også sterk nok økonomi til å leie inn dyr ekspertise dersom saken skulle havne i rettssystemet. Brannlidte er gjerne i en vanskelig økonomisk situasjon, og har som

oftest ikke mulighet til å hente inn eksterne sakkyndige² som kan støtte deres sak. Stadige nedskjæringer i politiet tyder på at ressursene innen brannetterforskning ikke vil endre seg til det bedre.

Et forsikringsselskap tjener penger på å selge forsikringer til mennesker, slik at dersom ulykken er ute skal den økonomiske hjelpen være på plass. Men et forsikringsselskap er en privat bedrift, og som alle andre private bedrifter har de et mål; størst mulig overskudd. Dette er det selvfølgelig ikke noe galt med, så lenge det ikke har noen innflytelse på selskapenes behandling av brannlidte.

Etikk

Med noen ytterst få unntak er alle utredere i forsikringsselskap forhenværende polititjenestemenn. Dette er fordi de har årelang erfaring med etterforskning av kriminelle handlinger, og vet hva de skal se etter. Utrederne har god forståelse for bevisbyrde og saksgang ved slike forhold. Problemet er at de ubevisst kan fokusere på skyldspørsmålet selv om dette ikke er deres jobb lenger. Advokat Thorsteinn J. Skansbo forteller at tidlig mistenkeliggjøring fra utredernes side er ofte et problem i brannetterforskning. De har som oftest fortsatt gode kontakter innen politiet og kan påvirke en etterforskning gjennom disse. Utrederne tjener betraktelig mer enn polititjenestemenn, noe som gjør forsikringsselskapene til attraktive arbeidsgivere for politifolk. Man kan stille seg spørsmålet om politietterforskerne kan være tilbøyelig til å føye forsikringsselskapets syn på skyldspørsmål som en følge av dette. Utrederne vil på sin side rettfærdiggjøre sin gode lønn. Det å påføre sitt eget selskap den kostnaden en erstatningsutbetaling er, kan bidra til å gjøre etterforskningen lite objektiv [11].

Rettfærdighet

Det kan synes som en håpløs sak når "mannen i gata" møter det store millionselskapet i retten. For forsikringsselskapene er dette "business as usual". For den brannlidte kan utfallet bety være eller ikke være, ofte står både hjem og privatøkonomi på spill.

Den mest kjente saken som omhandler erstatningsoppgjør etter brannskade er den såkalte Byklumsaken. Etter ni år i rettssystemet med blant annet to behandlinger i høyesterett ble saken avgjort til fordel for ekteparet Byklum [4d]. Denne avgjørelsen har i stor grad påvirket forsikringsselskapenes behandling av brannsaker, kravet til bevisføring i brannsaker har blitt lagt noe høyere enn det som er vanlig i sivilrett, nemlig sannsynlighetsovervekt. Ordlyden *sterk/klar sannsynlighetsovervekt* for svik går igjen i flere dommer avsagt etter at Byklumsaken var oppe i høyesterett for andre gang.

All form for forsikringsbedrageri er straffbart, men ikke alle forsøk på bedrageri blir anmeldt. Dette er fordi beviskravet er så høyt i en straffesak at selskapet vet det blir vanskelig å bevise skyld, og at sikrede har gode sjanser for å bli frifunnet. Forsikringsselskapene har også gått sammen om en praksis som tilsier at dersom en brannlidt blir frikjent i en straffesak, betaler selskapet ut erstatningen, *selv om de selv mener at vedkommende er skyldig i et svikforsøk*. (Se også avsnittet Strafferett Vs sivilrett.) Dette betyr at dersom dårlig politietterforskning fører til at påtalemyndigheten ikke klarer å skaffe til vei tilstrekkelige bevis, blir straffesaken henlagt, noe som åpner for en sivilsak i stedet. Her er bevisbyrden som sagt lavere, og det er større sjanse for at selskapet klarer å overbevise domstolen om at brannlidte har utvist grov uaktksomhet eller startet brannen selv. Dette betyr at den lønner seg for en brannlidt å bli politianmeldt og stilt for retten i en straffesak.

² Eksempel på eksterne sakkyndige kan være representanter fra branntekniske rådgivningsfirmaer eller private etterforskere.

Tillit

Hele idèen med forsikringskonseptet er basert på gjensidig tillit mellom to parter. Forsikringssvindler er en grov misbruk av dette tillitsforholdet, og får negative konsekvenser for begge parter. De som utøver svik mot selskapet sitt, forårsaker med denne handlingen et mer anstrengt forhold mellom kunder og selskap. Naturlig nok vil en økning av forsøk på forsikringssvindler føre til at selskapene stiller seg mer og mer skeptisk til alle typer brannskader. Alt i alt er det de trofaste og lovlidige kundene som vil få merke konsekvensene av denne utviklingen, både i form av høyere premier og strengere vilkår i forsikringsavtalen.

Utfordringer i fremtiden

Problemstillingene som dagens brannetterforskning står overfor har stort sett vært de samme de siste 30 årene. Man kan spørre seg hvorfor problemene ikke har blitt forsøkt løst i denne perioden, og vil sannsynligvis ende opp med de samme svarene som forklarer dagens situasjon; feil prioritering og mangel på ressurser.

Prioritering

Det er ingen hemmelighet at politiet i dag har en anstrengt økonomi, og det er forståelig at de ikke kan utføre alle sine pålagte oppgaver på ønskelig måte, rett og slett fordi det ikke er penger nok. Som nevnt er ikke dette en ny problemstilling, og det er bekymringsverdig at staten ikke har gjort de nødvendige inngrep for å rette opp situasjonen.

Sammenlignet med andre grupper i samfunnet som blir rammet av skader av ymse slag er ikke brannlidte en stor gruppe. Men det skal da ikke rettferdiggjøre den belastningen som rammer feilaktig dømte mennesker?

Kunnskap og ressurser

Øyvind Thorkildsen har påpekt muligheten for å la brannvesenet stå for den tekniske etterforskningen i fremtiden [13]. Denne yrkesgruppen jobber med fenomenet brann daglig, og har kompetanse på en rekke viktige områder bl.a. brannforløp og generell forståelse for brannteknikk. En slik løsning finnes allerede i andre land som f.eks. USA og England. Denne ideèn er interessant, og bør utredes på lik linje med de distriktstise etterforskningsgruppene i AKB-2.

Hovedparten av de som har bidratt med informasjon til denne rapporten har påpekt oppretting av egne brannavsnitt innenfor de nåværende politidistrikt, eller distriktstise etterforskningsgrupper som den beste løsningen på dagens problem. Dette alternativet er avhengig av velvilje fra staten, ettersom en omorganisering av dagens ordning kommer til å kreve både økonomiske og menneskelige ressurser.

Konklusjon

Som svar på rapportens tittel; "Brannetterforskning – et potensielt samspill mellom politi og forsikringsselskap?", er svaret helt klart NEI.

Dette er ikke et alternativ, og bør heller aldri bli det. Situasjonen slik den er i dag er langt fra holdbar, men det er et tungt system å snu. Riksadvokatens rundskriv gjelder fortsatt, og gjør det klart at et samarbeid om den tekniske og taktiske etterforskningen ikke skal forekomme mellom politi og forsikringsselskap; utveksling av informasjon skal hovedsaklig gå fra selskapet til politiet, ikke motsatt vei.

Dagens praksis har en annen urovekkende side; en brannlidt har gode sjanser for en rask og fullstendig erstatningsutbetaling dersom vedkommende blir stemplet som kriminell, politianmeldt, og deretter frifunnet i en straffesak, kontra å få erstatningen avkortet eller avslått av andre grunner.

Rettsikkerheten for brannlidte er ikke tilfredstillende så lenge brannetterforskningen blir gjennomført på samme måte som i dagens situasjon.

Referanseliste

- [1] AKB-1 Brannrapport – forslag til retningslinjer for kvalitetssikring av brannetterforskning, Reidar Nilsen et.al. 1999
- [2] AKB-2 Brannrapport – forslag til sammensetning, organisering etc. av distriktsvise brannetterforskningsgrupper, Reidar Nilsen et.al 2002
- [3] Andreassen, Morten, utredningsleder Vesta. E-post 2005-04-04.
- [4] Dommer (tilgjengelig via lovdata.no's abonnementstjeneste)
- a) LG-2001-01185
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/lgsiv/lg-2001-01185.html>
 - b) LF-2001-401 – RG-2002-151
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/lfsiv/lf-2001-000401.html>
 - c) LH-1998-00740
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/lhsiv/lh-1998-00740.html>
 - d) Rt-1998-1549
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/hrsiv/rt1998-1549-00068b.html>
 - e) Rt-1996-1635
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/hrsiv/rt1996-1635-00082b.html>
 - f) LA-1995-521
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/lasiv/la-1995-000521.html>
 - g) LA-1995-192
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/lasiv/la-1995-000192.html>
 - h) LH-1995-4
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/lhsiv/lh-1995-000004.html>
 - i) LA-1994-583
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/lasiv/la-1994-000583.html>
 - j) LH-1994-26
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/lhsiv/lh-1994-000026.html>
 - k) RG-1994-967
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/lxsiv/le-1992-001350d.html>
 - l) RG-1992-586
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/lhsiv/lh-1990-000143.html>
 - m) Rt-1985-211
<http://websir.lovdata.no/cgi-lex/wiftrens?/lex/avg/hrstr/rt1985-0211-00044b.html>
- [5] Felles etiske retningslinjer for utredning av forsikringssaker mars 1999

- [6] Fjælberg, Olav Paul, utredningsleder Gjensidige NOR. Telefonsamtale 2005-02-09.
- [7] Jetlund, Asle, utredningsleder Sparebank1 Forsikring. E-post 2005-03-18.
- [8] Liebe, Guttorm, brannsjef Skien brann- og feiervesen. E-post 2005-03-04.
- [9] Rundskriv fra Riksadvokaten Del II – nr 3/1973
- [10] Schjølberg, Rune, utredningsleder If. E-post 2005-03-21.
- [11] Skansbo, Thorsteinn J., advokat. Telefonsamtale 2005-02-08, e-post 2005-04-15.
- [12] Svikårsakstatistikk 2003 Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH)
http://www.fnh.no/digimaker/documents/svik%C3%A5rsak_2003_-_siste_og_endelig_utgave_D41Qv81743ve.doc
- [13] Thorkildsen, Øyvind, tidligere politiførstebetjent ved Oslo Politikammer. Telefonsamtale 2005-04-19, e-post 2005-04-15, 2005-04-20.

Innholdsfortegnelse vedlegg

V1 Oversikt over utvalgte politidistrikt og lensmannskontor.....	24
V2 Brev og spørreskjema til politiet.....	25
V3 Resultater spørreundersøkelse, grafisk.....	27
V4 Spørsmål til utredningsledere	29

V1 Oversikt over utvalgte politidistrikt og lensmannskontor

Politidistrikt: (v/ e-avdeling)

Oslo (postboks 8101, Dep; 0032 Oslo)
Rogaland (postboks 240, 4001 Stavanger)
Haugaland og Sunnhordaland (postboks 278, 5501 Haugesund)
Sunnmøre (postboks 1353, 6001 Ålesund)
Vestfinnmark (postboks 330, 9615 Hammerfest)
Salten (postboks 1023, 8001 Bodø)

Lensmannskontor: (v/ lensmann)

Målselv (postboks 1033, 9326 Bardufoss)
Tana (postboks 127, 9846 Tana)
Selbu og Tydal (postboks 78, 7581 Selbu)
Råde (postboks 10, 1640 Råde)
Gaular (postboks 13, 6971 Sunnfjord)
Time (postboks 158, 4349 Bryne)

V2 Brev og spørreskjema til politiet

Hei!

Jeg er ingeniørstudent ved Høyskolen Stord/Haugesund, studiet for brann sikkerhet. Nå er jeg inne i mitt siste semester og skal skrive hovedprosjekt, som skal omhandle forsikringsselskapenes rolle i brannetterforskning. I den forbindelse er jeg ute etter noen opplysninger som vil hjelpe meg med oppgaven.

Vedlagt til dette brevet er et spørreskjema med 5 spørsmål. Jeg håper dette brevet havner hos rette vedkommende som kan hjelpe meg med den informasjonen jeg trenger.

Vennligst returner det utfylte spørreskjemaet i vedlagte konvolutt så snart som mulig! På forhånd tusen takk!

Med vennlig hilsen

Anne-Sofie Rikter-Svendsen, brann 3

Spørreskjema

1) Har det noen gang blitt tilbudt bistand fra forsikringsselskap for å avdekke brannårsak/ arnested i forbindelse med brannetterforskning?

Ja

Nei

2) Hvis "ja" på spørsmål 1), har dette skjedd en eller flere ganger?

En gang

Flere ganger

3) Ble det takket ja til tilbudet?

Ja

Nei

4) Hvis "ja" på spørsmål 3), har dette skjedd en eller flere ganger?

En gang

Flere ganger

5) Hvis "ja" på spørsmål 3), medførte resultatet av etterforskningen domstolsbehandling?

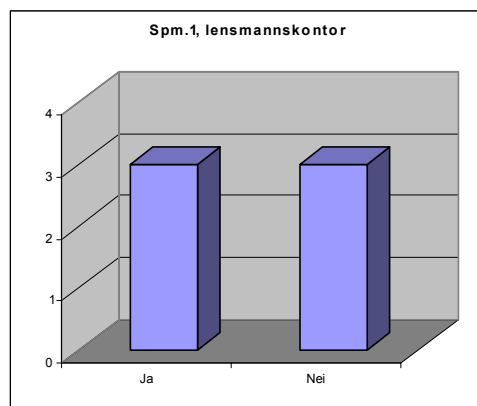
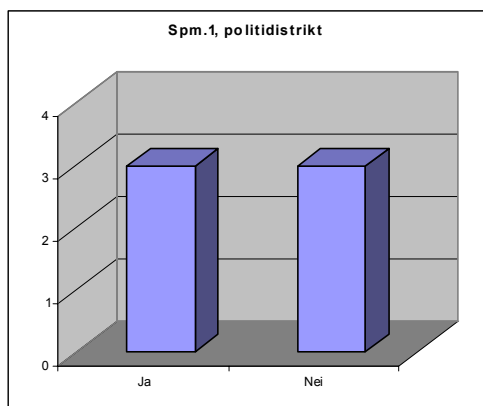
Ja

Nei

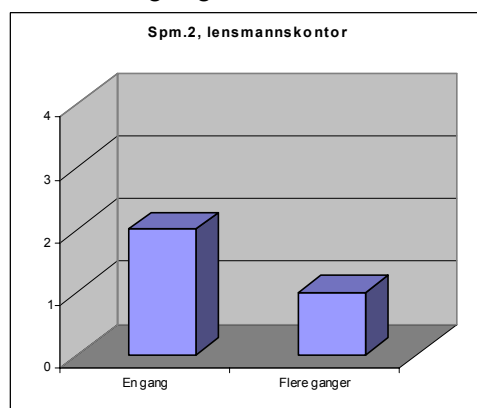
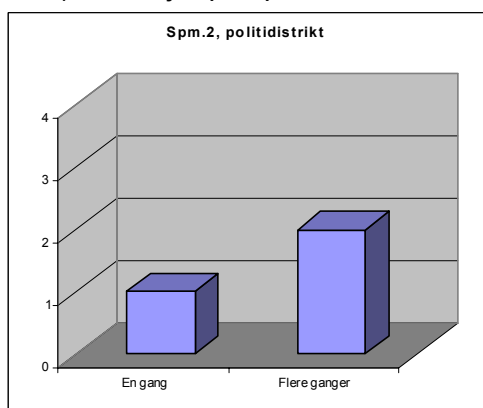
Tusen takk for hjelpen!

V3 Resultater spørreundersøkelse, grafisk

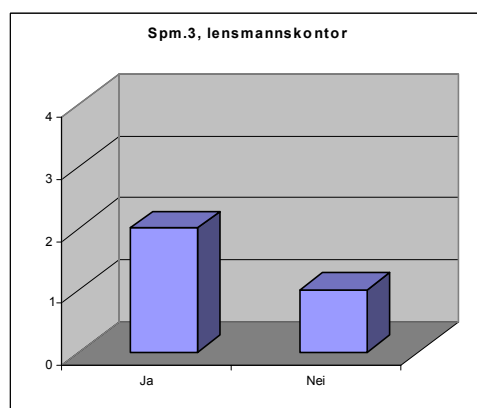
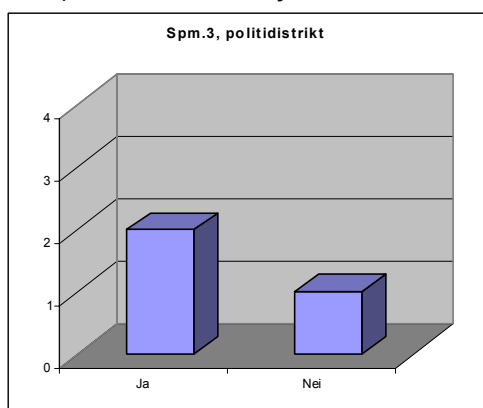
1) Har det noen gang blitt tilbudt bistand fra forsikringsselskap for å avdekke brannårsak/arnested i forbindelse med brannetterforskning?

2) Hvis "ja" på spørsmål 1, har dette skjedd en eller flere ganger?

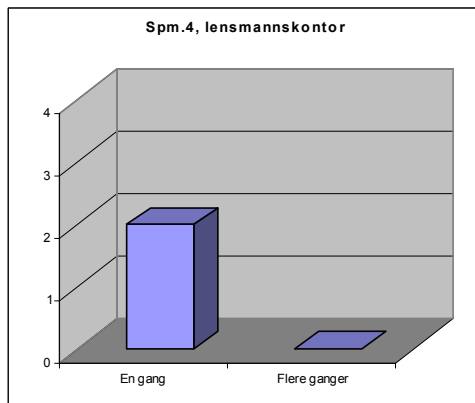
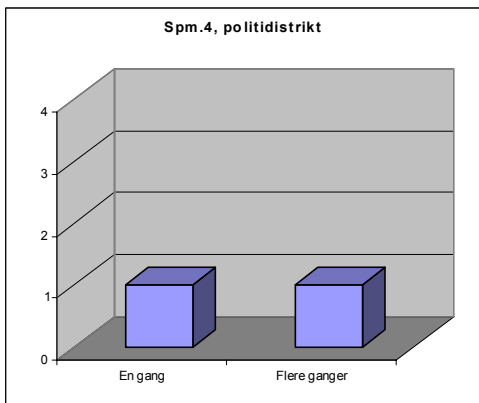

3) Ble det takket ja til tilbudet?

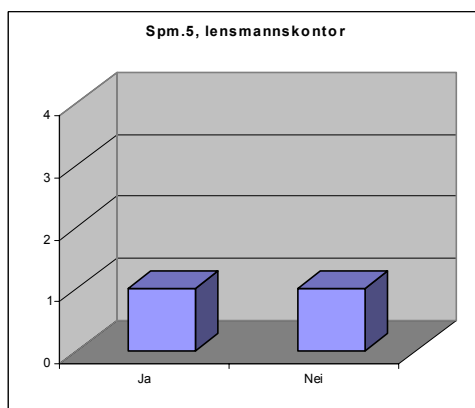
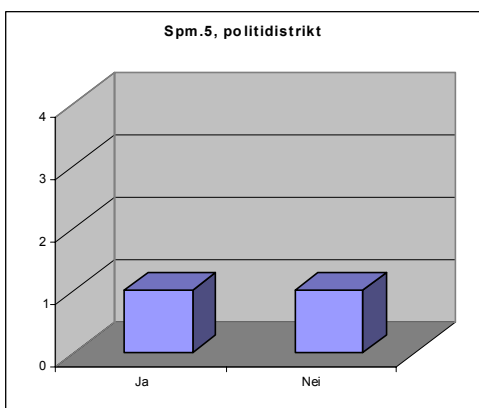

HOVEDPROSJEKT VÅREN 2005
BRANNETTERFORSKNING –
ET POTENSIELT SAMSPILL MELLOM POLITI OG FORSIKRINGSSLESKAP?

4) Hvis "ja" på spørsmål 3, har dette skjedd en eller flere ganger?

5) Hvis "ja" på spørsmål 3, medførte resultatet av etterforskningen domstolsbehandling?

V4 Spørsmål til utredningsledere

- 1) Hva er vanlig fremgangsmåte for en utreder ved et branntilfelle?
- 2) Hvor tidlig blir en branntomt frigitt?
- 3) Hva slags kursing har utrederne om brann?
- 4) Har en utreder noen gang gjort undersøkelser utover å avdekke svinn?
- 5) Har politiet noen gang bedt om bistand i forbindelse med en etterforskning?
- 6) Utredernes bakgrunn?
- 7) Hvorfor typisk folk med politibakgrunn?
- 8) Fornøyd med dagens praksis?
- 9) Hvordan kan det gjøres bedre?